

DONACIÓ PERE FORMIGUERA LA PULSIÓ CREATIVA

TEXT DE SALA

Artista polièdric, historiador de la fotografia, escriptor, col·leccionista i comissari d'exposicions, la figura de Pere Formiguera (Barcelona, 1952-2013) és clau per entendre la fotografia de la primera generació d'artistes que la van adoptar com a mitjà d'expressió artística al nostre país. La seva obra, arriscada i no subjecta a classificacions, desdibuixa els límits de la fotografia clàssica i crea un corpus de treball on temes com la seqüenciació narrativa, la hibridació de tècniques, la manipulació fotogràfica o l'apropriacionisme es van donant lloc en diferents moments de la seva trajectòria artística.

L'any 2016, la família Formiguera diposità al Museu Nacional tot el fons de Pere Formiguera, que s'ha sotmès a un treball intens de neteja, restauració, digitalització i inventari, i que es transformarà en una generosa donació per part de la família. Un ingrés de més de trenta extenses sèries fotogràfiques que ens permeten entendre i aprofundir en l'obra d'aquest autor fonamental per a la col·lecció de fotografia.

CARTEL·LES COMENTADES

La meva amiga com un vaixell blanc

1975

L'any 1975 Formiguera presenta la seva primera exposició individual a la galeria Spectrum de Barcelona, dirigida per Albert Guspi, que va ser una de les pioneres de l'Estat espanyol en l'exhibició de fotografia. El mateix any, dins d'una col·lecció de portafolis coordinats i editats per la galeria, publicaria *La meva amiga com un vaixell blanc*, basat en un poema de Salvat Papasseit i que reunia deu fotografies de l'autor amb textos de Joaquim Molas i Albert Guspi.

Inicis

Anys 70

L'exploració, el joc i conceptes com la seqüenciació són presents en aquesta primera etapa de Pere Formiguera, en la qual experimenta amb el mitjà fotogràfic. Es tracta d'un conjunt artístic relativament poc conegut que ens permet entendre quines eren les seves inquietuds inicials i on, entre d'altres, es pot entreveure la influència d'autors com l'estatunidenc Duane Michals.

Polaroids

1976-1988

El 1976, després de veure l'exposició *200 Polaroid*, de Bigas Luna, a la Sala Vinçon de Barcelona, comença a investigar les possibilitats creatives de la càmera Polaroid SX70. Molt influenciat pel surrealisme i l'expressionisme abstracte, Formiguera manipula la imatge en el moment just del revelatge, i dona a l'obra un tractament quasi pictòric. Són fotografies on

l'atzar i la intuïció prenen importància. El 1978 la revista *Progreso Fotografico*, dins del número especial dedicat a mètodes alternatius, publica l'article «Fotografia instantanea: il Trattato polaroid», en el qual s'inclouen fotografies de Pere Formiguera i Lucas Samaras.

Pixies

1985

Pixies és una sèrie de fotografies de caràcter intimista i gairebé surrealista que ens recorda els treballs del fotògraf estatunidenc Ralph Eugene Meatyard, per qui Pere Formiguera sentia una gran admiració. Es tracta d'un conjunt d'obres que cerquen l'expressivitat en el moviment deliberat de la càmera i en l'experimentació. La majoria dels retrats pertanyen al seu entorn immediat de família i amistats.

Escenaris d'una guerra

1987

Allunyant-se de la temàtica del cos i fent ús altre cop de la hibridació entre pintura i fotografia, *Escenaris d'una guerra* fou un encàrrec de la Comunidad de Madrid de l'any 1987, en què es convidava un conjunt de fotògrafs que no havien viscut la Guerra Civil espanyola a fotografiar els seus espais. Pere Formiguera treballa les imatges recreant l'atmosfera de cada lloc amb tècniques mixtes.

Via dolorosa

1989

La sèrie *Via Dolorosa* és una reflexió sobre el dolor i la mort. El projecte es basa en la manipulació de les fotografies obtingudes a principis del segle xx pel Dr. Guillot al seu consultori de Barcelona. Totes les obres tenen un denominador comú: l'expressió que transmeten, a vegades por i a vegades misteri, com si cada una d'elles amagués una història que l'espectador hagués de desvelar.

Cronos

1990-2001

El projecte *Cronos*, començat el gener del 1990, és segurament el projecte més conegut i dilatat en el temps de Formiguera. Consistia a retratar, un cop al mes i durant deu anys, trenta-dues persones de l'entorn immediat de l'autor amb edats que anaven dels dos als setanta-cinc anys. Amb aquest projecte, Formiguera retorna a la seqüenciació, però induint, en aquest cas, a una reflexió sobre el pas del temps. Utilitzant els mateixos enquadraments, il·luminació i localització, retrata el canvi en l'evolució física i, d'alguna manera, també anímica de les persones retratades.

Diàlegs amb la pintura

2005

A la sèrie *Diàlegs amb la pintura*, Formiguera s'inspira en imatges d'autors clàssics com Pablo Picasso, Paul Cézanne o Pierre-Auguste Renoir, entre d'altres. Les crea de nou, les manipula, les pinta i les desmitifica, i en qüestiona el concepte d'originalitat i autoria. Unes imatges que ens recorden d'altres que ja hem vist i, que d'alguna manera, pertanyen al nostre imaginari visual.

Fauna secreta

1987

L'any 1985 Pere Formiguera i Joan Fontcuberta (Barcelona, 1955) iniciaren una col·laboració al voltant de la figura fictícia d'un científic oblidat i els seus descobriments en el món animal, que culminaren en la instal·lació *Fauna secreta*. L'obra, que qüestiona el principi de la fotografia com a document que ha de reflectir indiscutiblement la realitat, es va exposar per primera vegada al Museu de Zoologia de Barcelona, on els autors presentaven fotografies dels animals inventariats, estudis de camp detallats, notes de treball i animals dissecats, entre d'altres. Tots aquests elements donaven credibilitat científica i rigor a la invenció de Fontcuberta i Formiguera. La mostra es va presentar l'any 1988 al MoMA de Nova York i, des de llavors, s'ha pogut veure a nombrosos països.